

УДК 378.015.31:[378.016:62/64

DOI <https://doi.org/10.32782/cusu-pmtp-2026-1-7>

КРЕАТИВНИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА В УМОВАХ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ДИЗАЙНЕРСЬКОГО СПРЯМУВАННЯ

Козирод Ольга Геннадіївна,

доктор філософії,

асистент кафедри професійної освіти та дизайну

Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

ORCID ID: 0000-0002-2776-6204

Шовкова-Альохіна Анна Олександрівна,

доктор філософії,

асистент кафедри професійної освіти та дизайну

Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

ORCID ID: 0000-0003-2588-9224

У статті висвітлено проблему креативного розвитку особистості здобувачів вищої освіти у процесі професійної підготовки за спеціальностями дизайнерського профілю в умовах трансформації сучасного соціокультурного та технологічного середовища. Обґрунтовано значення креативності як інтегративної професійно важливої якості майбутнього викладача закладу професійної освіти, що поєднує мотиваційні, інтелектуальні, емоційно-ціннісні та естетичні компоненти й забезпечує здатність до продукування оригінальних ідей, нестандартного мислення та створення концептуально цілісних художньо-проектних рішень. Акцентовано увагу на ролі навчальних дисциплін дизайнерського циклу, зокрема курсів креативного дизайну, історії дизайну одягу та костюму, дизайну й декоративного мистецтва, основ орнаментики, брендингу, технології виробництва реклами, комплексного дизайн-проектування, художнього проектування та макетування, дизайн-практикуму, технологічних основ дизайну, дизайну поліграфічної продукції та креативної майстерні створення сувенірної продукції. Доведено, що поєднання історико-мистецьких, технологічних і проектно-практичних компонентів навчання формує цілісне дизайнерське мислення, розвиває образну уяву, стилістичну чутливість і здатність до інтерпретації культурних кодів. Визначено педагогічні умови ефективного формування творчого потенціалу студентів: упровадження проектних та проблемно-пошукових методів навчання, міждисциплінарну інтеграцію змісту курсів, використання творчих завдань із відкритим результатом, створення емоційно сприятливого освітнього середовища та орієнтацію на практико-орієнтовану діяльність. Результати дослідження засвідчують, що системне застосування креативно-орієнтованих методик сприяє розвитку дивергентного мислення, дизайнерської інтуїції, візуальної культури та підвищує мотивацію студентів до професійної самореалізації, конкурентоспроможності й інноваційної діяльності у сфері дизайну.

Ключові слова: креативність, дисципліни дизайнерського спрямування, підготовка майбутніх викладачів закладів професійної освіти.

Kozyrod Olha, Shovkova-Alokhina Anna. Creative development of the student's personality in the conditions of studying design disciplines

The article highlights the issue of the creative development of higher education students' personalities in the process of professional training in design-related specialties within the context of transformations in the contemporary sociocultural and technological environment. The significance of creativity is substantiated as an integrative professionally important quality of a future professional education teacher, combining motivational, intellectual, emotional-value, and aesthetic components and ensuring the ability to generate original ideas, think

unconventionally, and create conceptually coherent artistic and design solutions. Particular attention is paid to the role of design-cycle academic disciplines, including Creative Design, History of Fashion and Costume Design, Design and Decorative Arts, Fundamentals of Ornamentation, Branding, Advertising Production Technology, Comprehensive Design Projecting, Artistic Design and Modeling, Design Practicum, Technological Foundations of Design, Graphic Design, and the Creative Workshop for Souvenir Product Design.

It is proven that the integration of historical-artistic, technological, and project-practical components of education forms holistic design thinking, develops imaginative perception, stylistic sensitivity, and the ability to interpret cultural codes. The pedagogical conditions for the effective formation of students' creative potential are identified, namely the implementation of project-based and problem-search learning methods, interdisciplinary integration of course content, the use of open-ended creative tasks, the creation of an emotionally supportive educational environment, and a focus on practice-oriented activities. The research findings demonstrate that the systematic application of creativity-oriented teaching methods contributes to the development of divergent thinking, design intuition, and visual culture, while increasing students' motivation for professional self-realization, competitiveness, and innovative activity in the field of design.

Key words: *creativity, design-oriented disciplines, training of future teachers of professional education institutions.*

Вступ. Сучасні соціокультурні та економічні процеси, що значно змінили умови ринку праці, вимагають підготовки фахівців, здатних до нестандартного мислення, творчого пошуку та інноваційної діяльності. Особливо актуальною ця проблема постає в умовах стрімкої технологізації та автоматизації багатьох процесів у сфері дизайну, де на перший план виходить саме креативний розвиток студента. Підготовлений закладом освіти фахівець має бути яскраво вираженою, творчою особистістю з розвиненими навичками створення унікального дизайнерського контенту, який базується на глибокому розумінні та переосмисленні культурних кодів. Уміння працювати з традиційними формами, історією костюма та орнаментикою, наповнюючи їх актуальними смислами, вимагає від здобувача освіти високого рівня емпатії, розвинутого образного мислення та ціннісного підходу. Відтак, головне завдання закладу вищої освіти полягає у розкритті внутрішнього креативного потенціалу випускника, чий професійний рівень визначатиметься не здатністю продукувати швидкі шаблонні рішення, а вмінням забезпечувати концептуальну цілісність, технологічну доцільність та художню бездоганність кожного виробу. Саме тому в умовах модернізації вищої освіти постає об'єктивна потреба у переосмисленні методів викладання дисциплін дизайнерського спрямування з орієнтацією на розвиток креативного потенціалу студентів.

Аналіз досліджень і публікацій У науковому дискурсі поняття «креативність» трактується як складне багатовимірне утворення, що охоплює когнітивні, мотиваційні, емоційно-вольові та соціокультурні аспекти особистості. Проблему творчості та креативності досліджували С. Абдуллаєва [7], Г. Горбань [8], Ч. Дай [4], В. Желанова [1], Р. Кириченко [2], Т. Паньок [4], Т. Петухова [5], М. Ткач [6], Н. Шевченко [7; 8], Д. Цзю [4] О. Чепішко [7], С. Яланська [8] та ін., які розглядають креативність як інтегративну характеристику особистості, що забезпечує її здатність до створення нового продукту, нестандартного мислення та самореалізації в діяльності.

У психолого-педагогічних дослідженнях креативність пов'язується з умінням відходити від шаблонів, гнучко оперувати знаннями, трансформувати наявний досвід у нові смислові конструкції та продукти діяльності [1; 3; 7]. Водночас сучасні науковці наголошують, що креативність не є лише інтелектуальною здатністю, а формується у взаємодії пізнавальних процесів, мотиваційної сфери та особистісних цінностей суб'єкта [5; 7].

Попри значну кількість досліджень спрямованих на дослідження креативності сучасними психологами та педагогами, вбачаємо необхідним детальніше розкрити питання потенціалу дисциплін дизайнерського циклу як середовища формування креативної особистості.

Матеріали та методи. Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні та окресленні педагогічних умов креативного розвитку особистості студента в процесі вивчення дисциплін дизайнерського спрямування.

Мету конкретизовано завданнями означеного дослідження: проаналізувати сутність поняття «креативність» у контексті професійної підготовки дизайнера; визначити роль дисциплін дизайнерського спрямування у формуванні творчого потенціалу студентів; окреслити педагогічні умови та методи стимулювання креативного мислення; визначити напрями удосконалення освітнього процесу у сфері дизайн-освіти.

Перед вищим навчальним закладом постає завдання розвитку ключових компетентностей особистості, що в своєму поєднанні утворюють міцне підґрунтя для творчої самостійності та готовності здобувача до активної художньо-проектної діяльності.

За визначенням Р. Кириченко [2, с. 189], креативність – це особистісна якість, що ґрунтується на потенційних можливостях людини та прагненні до самовираження через створення унікальних результатів діяльності, які поєднують індивідуальні й соціально значущі смисли. Таким чином, креативність виступає механізмом гармонізації особистісного та суспільного виміру творчості.

У контексті професійної підготовки дизайнера креативність набуває прикладного та професійно зумовленого характеру й розглядається як здатність до продукування оригінальних ідей, пошуку нестандартних рішень та створення естетично й функціонально цінних об'єктів [1; 6; 7]. Вона є ключовою професійною якістю фахівця в умовах міждисциплінарних проєктів, де поєднуються технологічні інновації, художнє мислення та орієнтація на соціокультурні потреби суспільства. Сучасний дизайн потребує не лише формотворення, а й здатності до комплексного аналізу проблеми, прогнозування результату та відповідальності за культурні й комунікативні наслідки проєктних рішень.

Результати наукових досліджень свідчать про складну структурну організацію креативності [9–12]. У її структурі виокремлюють мотиваційний компонент (внутрішню потребу в самовираженні, інтерес до новизни, прагнення до професійного зростання), емоційний компонент (емпатійність, емоційну чутливість, здатність до переживання художнього образу) та інтелектуальний компонент (гнучкість мислення, інтуїцію, здатність до асоціативних зв'язків і прогнозування результату діяльності). Важливе місце посідають також естетичні якості – чуття стилю, образність, схильність до імпровізації та прагнення до художньої досконалості.

Особливої ваги в структурі креативності набуває комунікативний аспект, що виявляється у здатності до співтворчості, міжособистісної взаємодії та інтеграції індивідуальних ідей у колективні проєкти. Завершальним рівнем виступає екзистенційний компонент, який передбачає наявність власної творчої позиції, позитивного ставлення до себе як до суб'єкта творчості та поєднання глибоких теоретичних знань із практичним досвідом [9].

Таким чином, креативність у професійній підготовці майбутнього дизайнера постає не як окрема здібність, а як цілісне особистісно-професійне утворення, що формується в освітньому процесі за умови створення спеціально організованого творчого середовища, застосування проєктних методів навчання та орієнтації на розвиток індивідуального стилю діяльності.

Дисципліни дизайнерського спрямування не лише створюють сприятливе середовище для розвитку цих складових, але й безпосередньо впливають на їх формування, оскільки поєднують художньо-естетичну, проєктно-конструкторську та комунікативну складові професійної підготовки. Вони створюють умови для розвитку образного мислення, творчої уяви, здатності до генерації оригінальних ідей та їх практичної реалізації в матеріальній і візуальній формах.

На основі навчальних планів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Дизайн)» за спеціальністю 015. Професійна освіта та спеціалізацією «Дизайн» (2021-2024 р), що реалізуються у освітньому середовищі Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка [4], вбачаємо за необхідне проаналізувати вплив дисциплін дизайнерського спрямування на креативний розвиток здобувачів освіти.

Особливе місце в системі дизайнерської підготовки посідає якісна світоглядна та технологічна база, яка в подальшому стає підґрунтям для творчої реалізації та запобігає поверхневій стилізації. Адже справжня якість дизайну вимірюється глибоким відчуттям матеріалу, ергономікою, життєздатністю ідеї та її соціальною значущістю.

«Історія дизайну одягу» та «Історія костюму» як профільні дисципліни виконують культурологічну та світоглядну функції у структурі дизайнерської освіти. Вони забезпечують формування історико-стильової компетентності, розкривають закономірності розвитку форм, силуетів, матеріалів і декоративних засобів у контексті соціокультурних процесів.

Особливого значення у формуванні та розвитку креативності як важливої складової компетентнісного розвитку особистості фахівця з дизайну набуває опанування дисципліни «Історія костюму». Вона спрямована на формування таких важливих якостей як здатність до стилістичного аналізу та інтерпретації візуальних джерел, розвиток умінь здобувачів вищої освіти працювати з архетипами, символами, культурними кодами різних епох. Це сприяє розвитку креативності на основі осмисленої традиції, коли новизна досягається не шляхом випадкових експериментів, а через творче переосмислення історичного досвіду. Доцільними є завдання на творчу інтерпретацію історичних образів, наприклад: створення сучасної колекції аксесуарів на основі стилістики обраної історичної епохи з авторським переосмисленням силуету та декору; розроблення візуальної концепції костюма персонажа, натхненного культурними кодами певної доби.

Цей концептуальний підхід поглиблюється під час опанування дисципліни «Дизайн і декоративне мистецтво» та «Основи орнаментики». Їх зміст дозволяє здобувачам не лише доторкнутися до нематеріальної культурної спадщини та сакральних смислів традиційних промислів, а й трансформувати цей досвід через призму сучасного мистецтва. Відбувається комплексне формування художньо-естетичної чутливості до базових категорій дизайну: форми, кольору, фактури, ритму та композиції. Виконуючи практичні вправи з декоративною інтерпретацією традиційних форм тенденціям сучасності, студенти розвивають художньо-творчу інтуїцію та емоційно-образне сприйняття, що дозволяє їм створювати глибокі, ціннісно наповнені проекти. Ефективними є завдання на декоративну трансформацію традиційних мотивів: створення авторського орнаментального модуля на основі народних символів із подальшим застосуванням у сучасному предметному або графічному дизайні; розроблення серії декоративних композицій, побудованих на ритмічному переосмисленні архетипних форм.

Вивчаючи дисципліну «Креативний дизайн», здобувачі освіти оволодівають концептуальними засадами сталого дизайну, розвиваючи нестандартне мислення під час роботи з вторинною сировиною. Особливий потенціал для особистісної реалізації та творчої самоідентифікації студентів ми вбачаємо у впровадженні в освітній процес технологій апсайклінгу. Практика надання нових смислів вторинним матеріалам виступає дієвим підґрунтям для опанування евристичних та асоціативних методів проектування, навчаючи майбутніх фахівців оперувати художніми метафорами, стилізацією та трансформацією форм. Застосовуються завдання, спрямовані на розвиток дивергентного мислення та екологічної свідомості, зокрема: проектування арт-об'єкта або елемента одягу з використанням вторинних матеріалів у техніці апсайклінгу з наданням їм нового символічного змісту; створення дизайнерського образу на основі художньої метафори (наприклад, «час», «пам'ять», «рух»). Це системно розвиває дивергентне мислення, формуючи здатність розглядати проектну задачу під різними кутами та продукувати варіативні рішення. У поєднанні ці курси розвивають здатність до візуального мислення як специфічного типу інтелектуальної діяльності дизайнера.

Навчальна дисципліна «Креативна майстерня створення і дизайн сувенірної продукції» є важливим складником креативного розвитку особистості студента в умовах вивчення дисциплін дизайнерського спрямування, оскільки поєднує теоретико-методологічні засади

сувенірної справи з практичним опануванням сучасних технологій виготовлення та декорування виробів. Зміст курсу спрямований на формування у здобувачів освіти здатності аналізувати історико-культурні аспекти розвитку народного й сучасного мистецтва, усвідомлювати роль сувенірної продукції як національного та культурного елемента, а також як інструменту популяризації освітніх послуг і регіональної ідентичності. У процесі опанування дисципліни студенти розвивають композиційне мислення, навички проєктування, здатність до використання різних матеріалів і технік (текстиль, паперопластика, декупаж, аплікація), що стимулює їхню творчу ініціативність, самостійність і готовність до інноваційної професійної діяльності. Практико-орієнтований характер курсу, застосування інтерактивних та проблемно-пошукових методів навчання, організація майстер-класів і творчих проєктів забезпечують умови для самовираження студентів, розвитку критичного мислення, уміння генерувати й адаптувати креативні ідеї, що є підґрунтям формування конкурентоспроможного фахівця у сфері професійної освіти та дизайну. Відкритий характер результату забезпечується завданнями на проєктування сувенірного продукту як носія культурної ідентичності, зокрема: розроблення концепції сувенірної серії для певного регіону або освітнього закладу з урахуванням його символіки; створення прототипу авторського сувеніра з комбінуванням різних технік і матеріалів.

Особливе місце у креативному розвитку майбутнього фахівця посідають практико-орієнтовані дисципліни: «Комплексне дизайн-проєктування», «Дизайн-практикум», «Художнє проєктування та макетування в дизайні», що передбачають виконання творчих завдань із відкритим результатом. Вони спрямовані на інтеграцію знань, умінь і навичок, отриманих під час вивчення теоретичних і художніх дисциплін.

Комплексне дизайн-проєктування як предмет підготовки основного циклу предметів покликаний спрямувати освітні зусилля студентів на формування здатності до системного бачення проблеми, аналізу вихідних умов та побудови цілісної проєктної концепції. Опанування дисципліною «Дизайн-практикум» зосереджено на розвитку навичок експериментування, пошукової діяльності, використанні методу проб і помилок, що є ключовими механізмами творчого процесу. Художнє проєктування та макетування забезпечують перехід від абстрактної ідеї до її матеріалізованої форми, стимулюючи розвиток просторового мислення та проєктної уяви. Використовуються творчі завдання типу: розроблення концепції об'єкта дизайну з невизначеними вихідними параметрами; пошук кількох альтернативних проєктних рішень однієї проблеми з подальшим вибором найбільш доцільного; створення макета як матеріалізованої інтерпретації абстрактної ідеї.

Дисципліни за вибором студентів «Брендинг» та «Технологія виробництва реклами» спрямовані на розвиток стратегічного мислення та навичок візуальної комунікації. Вони формують у студентів розуміння дизайну як засобу соціальної взаємодії та інформаційного впливу, що вимагає не лише художньої виразності, а й логічної структурованості та цілеспрямованості.

У процесі вивчення освітнього курсу «Брендинг» студенти опановують принципи створення візуальної ідентичності, символіки та іміджевих концепцій, що активізує здатність до узагальнення та концептуального мислення. Дисципліна «Технологія виробництва реклами» розвиває уміння трансформувати творчу ідею у готовий комунікативний продукт, поєднуючи креативність із технологічною доцільністю. Таким чином, формується проєктна креативність як інтегративна здатність створювати образ, орієнтований на цільову аудиторію. Отже, у процесі вивчення цих дисциплін доцільно застосовувати завдання, спрямовані на формування проєктної та комунікативної креативності, зокрема: створення візуальної айдентики вигаданого бренду з урахуванням його цінностей та цільової аудиторії; розроблення рекламного повідомлення на основі авторської художньої концепції без заданого шаблону подання.

Важливою особливістю креативного розвитку здобувачів освіти в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка також є практика створення тематичних

колекцій виробів, виготовлення яких потребує використання знань з комплексу опанованих впродовж навчання фахових дисциплін що сприяє процесу інтеграції здобутих компетентностей у проєктну діяльність. Яскравим прикладом такого міждисциплінарного підходу є розробка колекції паперових ляльок у традиційному одязі різних регіонів і епох. У процесі роботи студенти закріплюють знання, уміння, навички отримані під час опанування таких дисциплін як «Історія одягу», «Комплексне дизайн-проєктування», «Дизайн-практикум», «Художнє проєктування та макетування в дизайні», «Технологія виробництва реклами» та вчать креативно презентувати власні проєкти на підсумкових семінарах кафедри професійної освіти та дизайну.

Результати. На основі теоретичного аналізу та узагальнення змісту дисциплін дизайнерського циклу можна виокремити такі взаємопов'язані педагогічні умови креативного розвитку особистості студента:

1. Створення культурологічно насиченого освітнього середовища, орієнтованого на осмислення традиції та її творче переосмислення.

Ця педагогічна умова пов'язана з тим, що креативність дизайнера ґрунтується не лише на інноваційності, а й на здатності працювати з культурними кодами, архетипами та символами. Реалізація даної умови забезпечується через вивчення дисциплін історико-теоретичного спрямування («Історія костюму», «Історія дизайну одягу», «Основи орнаментики»), які формують історико-стильову компетентність, художньо-естетичну чутливість та здатність до інтерпретації візуальних джерел. Саме така основа сприяє формуванню креативності як осмисленої новизни, а не випадкової експериментальності.

2. Інтеграція художньо-естетичної, проєктної та комунікативної складових підготовки.

Креативний розвиток студента відбувається ефективно за умови поєднання образного мислення, проєктного аналізу та комунікативної взаємодії. Це забезпечується міждисциплінарною інтеграцією курсів художнього («Дизайн і декоративне мистецтво»), проєктного («Комплексне дизайн-проєктування», «Художнє проєктування та макетування») та комунікативно орієнтованого спрямування («Брендинг», «Технологія виробництва реклами»). У результаті формується цілісне бачення дизайн-об'єкта як художнього, технологічного та соціально значущого продукту, що активізує дивергентне й концептуальне мислення.

3. Використання проєктних, проблемно-пошукових та евристичних методів навчання.

Креативність як інтегративна особистісна якість потребує активізації пошукової діяльності студента. Застосування методу проєктів, навчальних дизайнерських кейсів, проблемних завдань з відкритим результатом і методів проб і помилок створює умови для розвитку дизайнерської інтуїції, асоціативності та здатності до експерименту. Практико-орієнтовані дисципліни («Дизайн-практикум», «Креативна майстерня...») забезпечують формування навичок самостійного прийняття рішень і відповідальності за власний творчий продукт.

4. Орієнтація змісту навчання на сталий дизайн та трансформацію матеріалу як джерело креативності.

Упровадження в освітній процес технологій апсайклінгу та роботи з вторинними матеріалами сприяє розвитку евристичного та дивергентного мислення. Перетворення утилітарних або зношених матеріалів на художній об'єкт формує здатність до метафоричного мислення, стилізації та трансформації форм. Така практика поєднує екологічну відповідальність із творчою самореалізацією, що розширює ціннісний компонент креативності.

5. Забезпечення емоційно сприятливого та психологічно безпечного освітнього середовища.

Розвиток креативності неможливий без підтримки емоційної сфери особистості. Формування атмосфери довіри, прийняття індивідуальності студента, підтримки творчої ініціативи та позитивного ставлення до помилки як етапу пошуку створює передумови для внутрішньої мотивації до творчості. У такому середовищі студент набуває впевненості у власних можливостях та здатності до самовираження.

6. Надання студенту можливості вибору засобів, матеріалів і способів реалізації творчого задуму. Креативний розвиток активізується за умови автономії студента у проєктній діяльності. Орієнтація завдань на самостійний вибір стилістики, технік, матеріалів і концепцій сприяє формуванню індивідуального авторського стилю та відповідальності за художнє рішення. Такий підхід стимулює розвиток проєктної креативності як здатності створювати концептуально цілісний продукт.

Дисципліни дизайнерського циклу забезпечують структурований вплив на креативний розвиток майбутнього фахівця через розподіл і взаємодію освітніх компонентів. Художні курси сприяють розвитку образного мислення й творчої уяви; історико-теоретичні дисципліни закладають культурно-сміслову підґрунтя діяльності; комунікативно орієнтовані курси розвивають уміння концептуалізувати та аргументовано презентувати ідеї; проєктно-практичні дисципліни забезпечують реалізацію творчих задумів у площині реального проєктування.

Узгоджена взаємодія цих складових сприяє набуттю компетентностей, що охоплюють візуально-аналітичне мислення, роботу з образно-символічними структурами, проєктне моделювання та міждисциплінарну координацію. Це підвищує адаптивність фахівця в динамічному середовищі й розширює можливості самореалізації.

Цілісність підготовки забезпечується методичним супроводом освітнього процесу, який передбачає застосування проєктних і проблемно-пошукових методів, інтеграцію змісту фахових курсів («Основи орнаментики», «Дизайн поліграфічної продукції», «Креативна майстерня створення та дизайн сувенірної продукції»), а також упровадження творчих завдань відкритого типу, що орієнтують здобувачів на самостійний вибір засобів реалізації задуму.

За таких педагогічних умов освітній процес набуває ознак творчого середовища, у якому стимулюється експериментування, варіативність рішень і рефлексивне осмислення результатів. Це створює передумови для становлення індивідуального стилю та готовності до інноваційної діяльності в галузі дизайну [6; 7].

Висновки. У результаті теоретичного аналізу з'ясовано, що креативність у підготовці майбутнього дизайнера є інтегративною особистісно-професійною якістю, яка формується в умовах спеціально організованого освітнього процесу та забезпечує здатність до створення оригінальних і соціально значущих художньо-проєктних рішень.

Доведено, що дисципліни дизайнерського циклу мають системоутворюючий вплив на розвиток креативності, оскільки інтегрують художньо-естетичний, проєктно-технологічний і комунікативний компоненти підготовки, сприяючи становленню цілісного дизайнерського мислення.

Обґрунтовано педагогічні умови ефективного розвитку творчого потенціалу студентів: міждисциплінарну інтеграцію змісту навчання, використання проєктних і проблемно-пошукових методів, створення культурологічно насиченого та психологічно безпечного освітнього середовища, надання здобувачам автономії у творчій діяльності.

Системне застосування креативно орієнтованих методик забезпечує розвиток дивергентного мислення, проєктної рефлексії та готовності до інноваційної діяльності, що підвищує професійну мобільність і конкурентоспроможність майбутнього фахівця.

Перспективи подальших досліджень пов'язуються з розробленням і експериментальною перевіркою моделей креативного розвитку студентів дизайнерських спеціальностей та створенням діагностичного інструментарію оцінювання рівнів сформованості креативності.

Література:

1. Желанова В. В. Креативність і візуальне мислення як основа художньо-проєктної компетентності майбутнього дизайнера. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки.* 2025. Вип. 14. С. 15–21. DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.14.015

2. Кириченко Р. В. Особливості розвитку креативності майбутніх педагогів. *Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка*. Київ : ДП «Інформаційно-аналітичне агентство». Том X: Психологія навчання. Генетична психологія. Медична психологія. 2013. Вип. 25. С. 185–193
3. Освітньо-професійна програма Професійна освіта (Дизайн) 2021-2025 р. URL: <https://surl.li/yhanvr> (дата звернення 17.01.2026).
4. Паньок Т. В., Дай Ч., Цзю Д. Розвиток креативності як один з головних чинників професійної підготовки майбутніх дизайнерів. *Актуальні проблеми сучасного дизайну: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (23 квітня 2020 р., м. Київ)*: В (2020). С. 315–318.
5. Петухова Т. А. Методичні стратегії розвитку креативного мислення студентів-дизайнерів у процесі проєктно-орієнтованого навчання. *Актуальні питання у сучасній науці: Серія «Педагогіка. 2025. № 8(38) 2025. С. 1395–1405 DOI : [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-8\(38\)-1395-1405](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-8(38)-1395-1405)*
6. Ткач М. М. Проблема розвитку креативності студентів упродовж професійної підготовки. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова. *Серія 5. Педагогічні науки: реалії , перспективи*, 2019. Вип. 66. С. 191–196.
7. Шевченко Н. Ф., Абдуллаєва С., Чепішко О. Особливості творчого потенціалу та психологічні чинники його розвитку в студентської молоді. В кн.: *Psychological patterns of social processes and personality development in modern society*. Riga: «Baltija Publishing». 2023. С. 494–511. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-362-0-25>
8. Шевченко Н. Ф., Горбань Г. О. Особливості розвитку креативності в учнів підліткового віку в умовах дистанційного навчання. *Журнал сучасної психології*. 2023. № 1. С. 131–138. <https://doi.org/10.26661/2310-4368/2023-1-16>
9. Яланська С. П. Психологія творчості. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2014. 180 с.
10. Smith K., Pickering A., Bhattacharya J. The Creative Life: A Daily Diary Study of Creativity, Affect, and Well-Being in Creative Individuals. *Creativity Research Journal*. 2022. 34(4). P. 460–479. <https://doi.org/10.1080/010400419.2022.2122371>
11. Tan C.Y., Chuah C.Q., Lee S.T., Tan C.S. Being Creative Makes You Happier: The Positive Effect of Creativity on Subjective Well-Being. *Int J Environ Res Public Health*. 2021. 18(14). P. 7244. <https://doi.org/10.3390/ijerph18147244>
12. Weir K. The science behind creativity. *Monitor on Psychology*. 2024. 53(3). <https://www.apa.org/monitor/2022/04/cover-science-creativity>

References:

1. Zhelanova, V. V. (2025). Kreatyvni i vizualne myslennia yak osnova khudozhno-proiektnoi kompetentnosti maibutnoho dyzainera [Creativity and visual thinking as the basis of art and project competence of the future designer]. *Naukovi zapysky. Serii: Pedagogichni nauky*, (14), 15–21. https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.14.015 [in Ukrainian].
2. Kyrychenko, R. V. (2013). Osoblyvosti rozvytku kreatyvnosti maibutnikh pedahohiv [Peculiarities of creativity development of future teachers]. *Aktualni problemy psikhologii: zbirnyk naukovykh prats Instytutu psikhologii imeni H.S. Kostiuka*, Vol. X, Issue 25, 185–193. Kyiv, Ukraine: DP “Informatsiino-analitychne ahentstvo” [in Ukrainian].
3. *Osvitno-profesiina prohrama Profesiina osvita (Dyzain) 2021-2025 r.* [Educational and professional program Professional education (Design) 2021-2025]. (2021). Retrieved from <https://surl.li/yhanvr> [in Ukrainian].
4. Paniok, T. V., Dai, Ch., & Tsiu, D. (2020). Rozvytok kreatyvnosti yak ody z holovnykh chynnykiv profesiinoi pidhotovky maibutnikh dyzaineriv [Development of creativity as one of the main factors in the professional training of future designers]. In *Aktualni problemy suchasnoho dyzainu: zbirnyk materialiv Mizhnarodnoi nauково-praktychnoi konferentsii* (pp. 315–318). Kyiv [in Ukrainian].
5. Petukhova, T. A. (2025). Metodychni strahii rozvytku kreatyvnoho myslennia studentiv-dyzaineriv u protsesi proiektno-orientovanoho navchannia [Methodological strategies for the development of creative thinking of design students in the process of project-oriented learning]. *Aktualni pytannia u suchasni nauki: Serii "Pedagogika"*, 8(38), 1395–1405. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-8\(38\)-1395-1405](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-8(38)-1395-1405) [in Ukrainian].
6. Tkach, M. M. (2019). Problema rozvytku kreatyvnosti studentiv uprodovzh profesiinoi pidhotovky [The problem of developing students' creativity during professional training]. *Seriia 5. Pedagogichni nauky: realii, perspektyvy*, (66), 191–196. Kyiv: Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova [in Ukrainian].
7. Shevchenko, N. F., Abdullaieva, S., & Chepishko, O. (2023). Osoblyvosti tvorchoho potentsialu ta psikhologichni chynnyky yoho rozvytku v studentskoi molodi [Features of creative potential and

psychological factors of its development in student youth]. In Psychological patterns of social processes and personality development in modern society (pp. 494–511). Riga, Latvia: Baltija Publishing. <https://surl.li/xlgqcf> [in Ukrainian].

8. Shevchenko, N. F., & Horban, H. O. (2023). Osoblyvosti rozvytku kreatyvnosti v uchniv pidlitkovoho viku v umovakh dystantsiinoho navchannia [Features of creativity development in adolescents under distance learning conditions]. *Zhurnal suchasnoi psykholohii*, 1, 131–138. <https://doi.org/10.26661/2310-4368/2023-1-16> [in Ukrainian]

9. Yalanska, S. P. (2014). *Psykhologhiia tvorchosti* [Psychology of creativity]. Poltava: PNPУ imeni V. H. Korolenka [in Ukrainian].

10. Smith, K., Pickering, A., & Bhattacharya, J. (2022). The creative life: A daily diary study of creativity, affect, and well-being in creative individuals. *Creativity Research Journal*, 34(4), 460–479. <https://doi.org/10.1080/10400419.2022.2122371> [in English].

11. Tan, C. Y., Chuah, C. Q., Lee, S. T., & Tan, C. S. (2021). Being creative makes you happier: The positive effect of creativity on subjective well-being. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(14), 7244. <https://doi.org/10.3390/ijerph18147244> [in English].

12. Weir, K. (2024). The science behind creativity. *Monitor on Psychology*, 53(3). <https://www.apa.org/monitor/2022/04/cover-science-creativity> [in English].

Дата першого надходження статті до видання: 30.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 02.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 21.04.2026